

POSUDEK VEDOUcíHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Historický ústav FF UHK

Autor práce: **Ondřej Obešlo**

Studovaný program a ročník: Specializace v pedagogice

Název práce: **Nový Bydžov za první světové války**

Vedoucí práce: doc. Mgr. Jiří Hutečka, Ph.D.

Oponent práce: prof. PhDr. Dana Musilová CSc.

Ondřej Obešlo si ve své bakalářské práci vzal za cíl „co nejlépe a nejobektivněji popsat hospodářskou a společenskou situaci“ ve městě Nový Bydžov během 1. světové války. To se mu v zásadě (viz níže) podařilo, a to způsobem, který zřejmě nejlépe vystihuje výrazné nadužívání slovesa „popsat“ v samém závěru práce. Ta je ve výsledku opravdu především popisem, nicméně v rámci žánru bakalářské práce vcelku úspěšným, výstižným a přínosným pro dosavadní velmi omezené poznání situace v Novém Bydžově v letech 1914-1918.

Autor v textu vychází primárně z archivních pramenů z fondu města (uloženo v SOkA Hradec Králové), a to jak protokolů z jednání rady a zastupitelstva, případně školského výboru a dalších institucí, tak i pamětní knihy vzniklé v poválečném období – u ní přitom vnímá potřebu kritického zhodnocení, otázkou nicméně zůstává, zda na ně ve výsledku došlo. O něco lépe se mu kritická reflexe daří u dalších pramenů, jako jsou např. noviny, jež autor používá spíše k ilustrativním účelům, vědom si jejich cenzurovaného charakteru. Z hlediska použité literatury je práce bohužel nedotažená – je sice pravda, že literatura k samotnému Novému Bydžovu v tomto období je minimální, autor se však bohužel vůbec nepokusil o zachycení kontextu, do něhož by mohl dění ve městě případně zasadit. Jakkoliv může být na vině i pandemická situace, nelze se ubránit dojmu, že srovnání s větším celkem dějin válečných Čech (Ivan Šedivý, Etienne Boisserie) či specifických témat (Rudolf Kučera, Claire Morelon, Nancy Wingfield) by mohlo přinést práci tolik potřebný přesah.

I přesto však lze konstatovat, že se Ondřej Obešlo se svým zadáním popasoval se ctí a výsledkem je solidní bakalářská práce, podávající čtenáři přehled o klíčových aspektech života ve válečném zázemí na příkladu jednoho maloměsta. Z pohledu témat není vynecháno nic zásadního (struktura práce je vhodně zvolena prostým dělením na hlavní kapitoly Hospodářství a Společnost, jen první hlavní kapitola, taktéž vhodně věnovaná dopadům samotné války, je poněkud nesmyslně titulována „Atentát“, což je zjevná chyba) – text se věnuje tématům od mobilizace, odvodů a válečných ztrát přes horšící se hospodářskou situaci až po jejich dopady na společnost, a poskytuje přitom často zajímavý lokální kontext obecně známých problémů (problematika aprovizací, proměna dělnictva, struktura uprchlické populace v různých fázích války).

Měli-li bychom práci něco vytknout, tak je to právě onen zcela absentující analytický rozměr; text je vlastně přepisem pramenů, které sice autora často dovedou k zajímavým tématům, chybějící ukotvení v literatuře mu však znemožňuje tato nějak uchopit a vše zůstává nedořečeno. Dějiny válečného Nového Bydžova v podání Ondřeje Obešla tak visí v jakémsi zvláštním vzduchoprázdnu – feminizace dělnictva, dělnická nerovnost a dělnické protesty na prahu války nejsou nijak logicky propojeny (přitom otázka po politické síle dělnictva se v kontextu těchto zmínek nabízí); reakce obyvatel na příval uprchlíků jsou pouze povrchně zmíněny; zmínky o úpadku školství vynechávají ideologický rozměr (opravdu školská rada neřešila otázku změn v obsahu výuky?); zmínky o udavačství nejsou nijak dále rozvedeny otázkami kdo/na koho/proč?; a výmluvné zachycení rostoucí české nacionální aktivity v posledním roce války taktéž nedoprovází otázka „proč?“ (šlo o vliv situace, jednotlivců jako byli občané Boháček či Butter, či něco jiného?)

Vedle řady nezodpovězených (resp. nikdy nepoložených) otázek identifikuji v práci ještě jeden konkrétní problém, tvořící s výše uvedeným spojené nádoby – autor totiž nijak nepracuje s Novým Bydžovem jako živoucí *politickou komunitou* – v úvodu do situace na prahu války, který je až nepříjemně povrchní, se nedozvíme nic o politickém rozložení sil, ale ani o národnostní situaci (že je Nový Bydžov jazykově téměř výhradně české město musí čtenář hádat, o potenciálních výjimkách ani nemluvě) či tématech, jež obcí hýbou v létě roku 1914. Jde o nedostatek, jenž je zároveň příčinou i projevem výsledné popisnosti textu závislého výhradně na omezeném množství pramenů (opět, zde pandemie autorovi také příliš nepomohla).

Je věčnou otázkou, jak velkou analytickou hloubku lze po autorech bakalářských prací vyžadovat a prostý popis historického děje (jenž se Ondřeji Obešlovi chvályhodně zdařil) je nepochybně dostačující výsledek snažení začínajících historiků, nicméně se nelze ubránit dojmu, že zde autor prostudoval materiály, jež by mu při potřebné kontextualizaci s literaturou umožnily nahlédnout mnohem hlouběji pod povrch sociální situace ve městě. Výsledek tak bohužel, jak bylo již řečeno, zůstává napůl cesty k ideálnímu zpracování tématu v daném rozsahu.

Co se formální stránky týče, práce je zpracována naopak velmi pečlivě, snad pouze s výjimkou již uvedeného lapsu v názvu hlavní kapitoly č. 1 (namísto *Atentát* se nabízí např. „*Válka*“) a pak také autorova marného zápasu s psaním velkých a malých písmen. Ten přitom pronikl i do samotného názvu (*První světová válka*), což by se stávat nemělo (a jako vedoucí práce za to přijímám svůj díl odpovědnosti).

Bez ohledu na uvedené výtky považuji práci Ondřeje Obešla za kvalitní a odpovídající úrovni bakalářského textu, protože ji **doporučuji k obhajobě**.

V Olomouci dne 12. srpna 2021

.....

Doc. Mgr. Jiří Hutečka, Ph.D.